

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty rodzinnej w związku z chorobą zawodową,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 maja 2016 r.,

zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 19 stycznia 2016 r., sygn. akt III AUz [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie W. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. o prawo do renty rodzinnej w związku z chorobą zawodową, postanowieniem z dnia 19 stycznia 2016 r. odrzucił zażalenie ubezpieczonej od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 9 listopada 2015 r. w przedmiocie odrzucenia odwołania.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że Sąd pierwszej instancji odrzucił odwołanie W. S. od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do renty rodzinnej w związku z chorobą zawodową po zmarłym mężu. Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła ubezpieczona, domagając się jego uchylenia. Podkreślił, że odpis postanowienia z dnia 9 listopada 2015 r. został wysłany na adres

ubezpieczonej wskazany w odwołaniu. Pierwszą próbę doręczenia przesyłki doręczyciel podjął w 18 listopada 2015 r. Pomimo awizowania korespondencji, nie została ona jednak odebrana w terminie siedmiu dni a czynność zawiadomienia została powtórzona 26 listopada 2015 r. Wobec niepodjęcia przesyłki w wyznaczonym terminie, 4 grudnia 2015 r., została ona zwrócona do Sądu. Wobec powyższego Sąd uznał, że odpis postanowienia został doręczony stronie w ostatnim dniu, w którym miała ona możliwość odbioru przesyłki po ponownym awizowaniu, tj. w dniu 3 grudnia 2015 r. Od tej też daty powinien być liczony tygodniowy termin na wniesienie zażalenia przewidziany w art. 394 § 2 k.p.c. Skoro ubezpieczona złożyła zażalenie w dniu 22 grudnia 2015 r., to jest ono spóźnione.

Sąd zauważył, że odpis postanowienia odrzucającego odwołanie został wysłany do W. S. dwukrotnie z uwagi na treść zarządzeń przewodniczącego z 9 listopada 2015 r. oraz 8 grudnia 2015 r. Skuteczne doręczenie przesyłki (domniemanie doręczenia) nastąpiło jednak już 3 grudnia 2015 r. i dlatego ponowne doręczenie korespondencji pozostawało bez znaczenia dla biegu terminu do wniesienia zażalenia, który upłynął z dniem 10 grudnia 2015 r.

Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem przez ubezpieczoną, która zarzuciła mu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 370 w związku z art. 397 § 2 k.p.c., przez ich zastosowanie i w konsekwencji odrzucenie zażalenia z powodu uchybienia terminu do jego wniesienia, w sytuacji gdy zażalenie na postanowienie z dnia 9 listopada 2015 r. o odrzuceniu odwołania od decyzji ZUS zostało doręczone ubezpieczonej w dniu 18 grudnia 2015 r., a zatem zażalenie na to postanowienie złożone w dniu 22 grudnia 2015 r. zostało złożone z zachowaniem przewidzianego terminu ustawowego.

W uzasadnieniu podniesiono, że „niezwłocznie po otrzymaniu postanowienia o odrzuceniu zażalenia odwołująca powzięła kroki w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. Z którego to dowiedziała się o niezachowaniu terminu do złożenia zażalenia. W ich wyniku strona pozwana kwestionuje poprawność dokonania prawidłowego doręczenia pierwszego pisma, ponieważ w jej skrzynce pocztowej nie złożono ani jednego awizo dotyczącego przesyłki z sądu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394 § 2 k.p.c., termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i w niniejszej sprawie liczy się od doręczenia postanowienia. Prawidłowo uznał Sąd Apelacyjny, że zaskarżone postanowienie zostało doręczone ubezpieczonej 3 grudnia 2015 r. i data ta wyznacza początek biegu terminu do wniesienia zażalenia. Za datę doręczenia pisma złożonego w urzędzie pocztowym w warunkach określonych w art. 139 § 1 k.p.c. uważa się datę jego odebrania, jeśli nastąpiło to przed upływem terminu, na który pismo zostało złożone, albo datę upływu terminu do odebrania przesyłki, której adresat nie odebrał (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 lutego 2004 r., II CZ 148/03, LEX nr 1129103; z dnia 30 listopada 2007 r., IV CZ 89/07, LEX nr 623831).

Podkreślić należy, że skutek doręczenia dokonanego na podstawie art. 139 § 1 k.p.c. następuje na podstawie domniemania, które może być obalone, jednak nie przez stwierdzenie o nieodebraniu pisma (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1999 r., III CKN 621/99, OSNC 2000 nr 3, poz. 52). Odebranie pisma nie jest elementem konstrukcyjnym sposobu doręczenia określonego w art. 139 § 1 k.p.c. Takie doręczenie, określone jako zastępcze, uznaje się za dokonane bez względu na to, czy adresat zapoznał się z awizowanym pismem, a także wtedy, gdy w rzeczywistości pisma nie odebrał (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2000 r., I CKN 699/00, LEX nr 530680). Inaczej rzecz ujmując, wykazanie, że przeprowadzenie czynności doręczenia zastępczego nastąpiło niezgodnie z regułami wynikającymi z art. 139 § 1 k.p.c. i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym; jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r. poz. 1222), w czym mieści się także niepozostawienie przez doręczyciela zawiadomienia o nadejściu przesyłki w drzwiach mieszkania lub w placówce pocztowej, oznacza nieskuteczność tego doręczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1969 r., II CZ 208/68; OSNC 1969 nr 9, poz. 164).

Jeśli natomiast strona podnosi, że nie dotarła do niej wiadomość o pozostawionym przez doręczyciela zawiadomieniu z przyczyn od niej niezależnych

(niezawinionych), to właściwym środkiem obrony jest złożenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej (art. 168 § 1 k.p.c.), któremu uchybiła na skutek tej niewiedzy.

Z twierdzeń skarżącej wynika, że kwestionuje ona prawidłowość czynności doręczenia zastępczego. Przytoczona wyżej lakoniczna wypowiedź w konfrontacji z analizą dołączonej do akt sprawy przesyłki powoduje, że argument ten ocenić należy jako nieuzasadniony. Adnotacje poczynione przez doręczyciela na kopercie potwierdzają dochowanie wymagań z art. 139 § 1 k.p.c. i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym.

Oceny skuteczności doręczenia odpisu postanowienia w dniu 3 grudnia 2015 r. w niczym nie zmienia okoliczność, że Sąd Okręgowy, po zwrocie awiza, zarządził powtórne doręczenia postanowienia, bowiem omyłkowe, niezgodne z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, doręczenie stronie odpisu postanowienia przez sąd nie powoduje rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia zażalenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1999 r., II UKN 687/99, OSNP 2001 nr 11, poz. 400, w którym stwierdza się, że ponowne doręczenie przez sąd pierwszej instancji wyroku z uzasadnieniem nie powoduje rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia apelacji, jeżeli poprzednie doręczenie zastępcze było prawidłowe oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CZ 9/15 LEX nr 1711703).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.